

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok úján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetés vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adtnak

Munkások sorsa.

Debreczen, febr. 4.

A magyar törvényhozást nem lehet vádolni azzal, hogy a munkások sorsa iránt közönynyel viseltetnék. Csak az imént tárgyalt le a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot, mely biztosítja a munkás pihenését, ime ismét a munkások sorsával foglalkozik, megkezdvén tegnap az ipari és gyári alkalmazottaknak betegségyekezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Mi nálunk még az, a mit a külföldön szociális kérdésnek neveznek, úgy szólván ismeretlen. Az az áramlat, mely a nyugati országoknak, különösen pedig a hatalmas Németországnak annyi bajt okoz, csak most kezd hullámsani a mi határaink felé, — közvetlen, rögtöni veszélytől tehát nem lehet tartani, azonban az elővigyázat nem árt s ha idejekorán megtelesszük az óvó-intézkedéseket, akkor a bajjal könnyen megküzdhetünk, mert nem talál az bennünket készületlenül.

A szocializmus tanai ott találnak legtermékenyebb talajra, a hol kifejtett gyár-ipar van. A nagy gyári vállalatok üzeménél tűnik ki leginkább, hogy a tőke mennyire képes uralkodni a munka felett s a tőke ezen uralma szüli a szocializmust.

Mi nálunk — fájdalom — kifejtett gyár-ipar nem létezik, a szocializmus tanai számára tehát a talaj nincs kellőleg előkészítve. A magyar munkás különben sem nagyon fogékony a külföldről importált szociális tanok befogadására s a mi szocialis mozgalom itt-ott észlelhető, azt is külföldről bevándorolt munkások indították. A magyar munkás első sorban hazafias érzelmű, a világpolgári gondolkodás távol áll tőle, követelése nem tulusgázottak s ha keresménye által maga és családja meg van óva a nélkülözésektől, nem sokat törődik a világ rendjét felforgató eszmékkel.

Amde mit tegyen a munkás, ha a betegség megfosztja őt munka-erejétől? Tőkéje, melyre támaszkodhatnék, nincs.

Hitele nagyon korlátolt, úgy hogy pár nap alatt kimeríti. Ilyenkor beáll a nélkülözés és szenvedés szomorú ideje.

Az alacsony kunyhóba beköltözik a nyomor, mely a sülyedésnek és erkölcsi romlásnak szülő-anyja.

Az államnak — hogy a nagyobb bajoktól megóvja magát — érdekében áll tehát, hogy a munkásokról törvényhozási uton gondoskodják, hogy betegség esetén megmentse őket az elzülléstől. E célt kívánja szolgálni az ipari és gyári alkalmazottaknak betegségyekezéséről szóló törvényjavaslat.

Lehetnek — a mint tényleg vannak is — e törvényjavaslatnak hiányai. Azonban a célt, melyet szolgálni kíván, csak helyeselnünk lehet. Ilyen és hasonló irányu törvényhozási munkálatok megóvják hazánkat azon megrázkódtatásoktól, melyeket a szocial-demokrata tanok okozhatnak.

Nekünk anélkül is elég bajunk van, nincs tehát semmi szükségünk arra, hogy még a szocializmus viharával is meg kelljen küzdenünk!

Országgyűlés. A képviselőház ülése febr. 3-án. A képviselőház tegnap megkezdte az ipari és gyári alkalmazottak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényjavaslatnak tárgyalását. A vitát Perlaky Elek, a közgazdasági bizottság előadója nyitotta meg s utána Gaál Jenő hosszabb beszédben, általános figyelmet között fejtette ki álláspontját a törvényjavaslat ellen; határozati javaslatot is nyújtott be, melyben világos jelzi, hogy minő alapokon kellene a törvényjavaslatot fölépíteni. — Ugyancsak a javaslat ellen szólalt fel gr. Károlyi Sándor s élesen körvonalozva ellenvetéseit, Gaál határozati javaslatához járult. A javaslat mellett Neumann Armin és Varasdy Károly szólaltak fel. Az ülés végén b. Kaas Ivor beszélt. Abból indult ki, hogy kórházak kellene, nem pedig az, hogy az állam a maga beavatkozásával elfojtsa a társadalmi uton már megindult egészséges fejlődést. Ma a miniszter fog beszélni.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

„Zorka.”

— Dalmáciai történet. —

Németből fordította: Csongor Károly.

Magasan fenn, a dalmáciai fensíkon, közel Montenegró határához, két kis falu fekszik, melyek közel is, távol is vannak egymástól; közel, mert csak egy mély szikla-hasadék választja el, úgy hogy Bratinje s Mladoska kunyhói csak puszta lövésnyire fekszenek egymástól; távol, mert a hasadék sehoh sincen áthidalva, úgy, hogy — végig haladva a lejtő tekervényes útján fel s le — legalább két óra kell, míg az ember az egyik faluból a másikba jut.

A velencei köztársaság idejében még őserdő pompázott itt; de addig jártak ide az árbozókat kereső hajósok, míg a sűrű, áthatlan erdősegből kopár, pusztá sziklahegység lett.

Ma már forrón süti a nap a kopa-z sziklakat, melyeken nem nő se fa, se bokor, csak sovány fű s moh, s a falvak úgy fekszenek itt kopott, szürke, — fekete falaikkal, mint az oázok a sivatagon.

A szikla lábánál a zugó kék Adria terül el.

Bratinjeben az első család a Valenták, Mladoskában pedig a Dragolics család vala. Régóta, már a velenceiek korában s I. Napoleon alatt gyűlöltek ezek egymást, s közülök nem egy esett áldozatul a bosszúnak, a dalmát hegylakók eme legszentebb törvényének. De évtizedek óta esendes harag állt fenn közöttük: a csendőrök ébersége megakadályozott minden véres kitörést.

1861. nyarán megesett azonban, hogy Dragolics Anaklet, fia, Spalatin kíséretében eleséget keresve jószágának, nyájával nagyon magasra felment a szikla csucsra s ott találkozott Valenták Chytronnal.

Egy ideig külön-külön legelésztek a két ellenség kecskéi, juhái, mintha megértették volna urok haragját, később azonban összetűzött két hatalmas kos, s dühös küzdelmük okot adott a két férfi összekoczezására.

Mindkettő igazi dalmáciai volt. Óriási nagy, szikár, izmos. Chytron tar koponyájában két mélyen fekvő, éles szem fektűt, tömött ősz szemöldökök alatt, Anaklet pedig hófehér fűrtjeivel s hosszú, lecsüngő bajuszával tünt fel.

E paraszt hősök távol voltak attól, hogy otromba ütésekkal vagy alattomos késszurá

sokkal törjenek egymás életére. Nehány sértő szó után lelőttek kabátjokat, öveikből kirántották a handzsárt, s sikoltva egymásra rohantak.

Spalatin, Dragolics fia, mint egy kétszáz lépésnyire volt ctyjától. Mire futva hozzá ért, Anaklet már hörögve fektűt a földön, Valenták pedig eltűnt.

Harmad napra a két családfő párbaja után összegyűltek a halott házában Dragolics összes rokonai, s miután ünnepélyesen eltemették, átvette Spalatin komolyan s illő méltósággal a család vezetését. Az igaz, ekkor már csak két tagja élt az egykor nagy és híres családnak: Ő s huga Zorka, ki a raguzai kolostorból, hol apáczák nevelték, haza jött atyja temetésére.

„Ki fogja atyánkat megbosszulni”, kérdé, mielőtt beszállott a kikötőben a reája váró bárkába, mely Raguzába vissza vitte.

„Ki?” válaszola sötétén Spalatin. „Senki más, mint én! hallani fogsz rólam nem sokára!”

S csakugyan, a mint egy kódós este Valenták Chytron a két falut elválasztó hasadék szélén fegyverrel vállan ballagott, azzal a

A tarifa-háboru. A magyar kereskedők orsz. értekezlete a budapesti malomegyesület helyiségében Chorin Ferencz orsz. képviselő elnöklete alatt hétfőn tartott meg. Az értekezleten a fővárosi kereskedők imponáns számban jelentek meg. A vidékről pedig három száznál több levél és távirat érkezett, s valamennyinek lelkes hangon tartott szövege élénk tiltakozás az osztrák beavatkozás ellen. Az értekezlet egy emlékirat szövegezését határozta el, melyet Szapáry miniszterelnöknek s Baross Gábor kereskedelmi miniszternek fogtak benyújtani. A memorandum, melyet Neményi A. orsz. képvis. már előzőleg megszerkesztett, az osztrákok izgatásával újabb vasúti politikánk ellen foglalkozván, felemlíti, hogy Ausztriából az utolsó évben nem kevesebb, mint 400 millió forintnyi arut hoztak be hazánkba. Panaszra tehát okuk nem lehet. A magyar új díjszabás — úgymond Neményi — teljesen egyenlő elbánást biztosít az osztrák árúknak is. Ezzel szemben az osztrák vasutak az orosz gabonát is előnyben részesítik a magyar fölött. Ezután a lisztre, szeszre, cukorra, vasneműekre, petróleumra, szénre alkotott különleges osztrák tarifákat ismerteti behatóan s bebizonyítja, hogy a hasonló magyar termények nem részesülnek az osztrák kivételes díjszabás kedvezményében. Végül föl- említi, hogy az egész osztrák mozgalom a német kereskedelmi szerződés nyílt és titkos ellenzőitől származik, akik a magyar vasutügyre szeretnék háritani egy esetleges sikertelenségnek ödiúmat. — Az emlékiratot az értekezlet egy küldöttsége délután két órakor nyújtotta át Szapáry miniszterelnöknek, azután Barossnál tisztelegtek.

A konzuláris bíraskodás. A képviselőház igazságügyi bizottság tegnapi ülésében a konzuláris bíraskodásról szóló törvényjavaslat előadójának megválasztotta Bokross Eleket s elhatározta, hogy a törvényjavaslatot még e hét végén tárgyalás alá fogja venni. Szilágyi miniszter kijelente, hogy e törvényjavaslatot az ügyész és bírói szervezet módosítására vonatkozó javaslat fogja követni s azt a jövő hét elején fogja a képviselőház elé beterjeszteni.

A kisdédovási törvényjavaslat ellen Erdélyben, az oláhok egyre-másra rendezik a tiltakozó gyűléseket. E gyűlések voltaképp arra valók, hogy a romániai sajtó lássa a magyarországi oláhok nagy elnyomatását, pedig épen az ellenkezőjét lehet e gyűlésekből

látni, t. i. a teljes szabadságot még a gyülekezési jogban is, daczára, hogy egy már csaknem szentesített törvény ellen izgatnak. Tiltakozó gyűléseket tartottak eddig Brassóban, Szászsebesen, most pénteken, jan. 30-án pedig Karánsebesen. Nagyszébenben legközelebb szintén lesz efféle tiltakozó gyűlés. Érdekes és jellemző, hogy maga a román köznép örül az új törvénynek, mert legalább lesz hova elhelyezni gyermekeit munka idején. De azért a világboldító agitátorok azt akarják elhitetni a világgal, hogy az oláh köznépnak nem kell a törvény. Csupa merő szemfényvesztés az, a mit azok a kolomposok mivelnek!

BELFÖLD.

Széchenyi-lakoma. A nemzeti kaszinó a szokásos Széchenyi-lakomát vasárnap d. u. tartotta meg. — A lakomán 120-an voltak jelen, köztük gr. Szapáry Gyula miniszterelnök, gr. Csáky Albin és Szilágyi Dezső miniszterek. Az első pohárköszöntőt — Széchenyi emlékére — gf. Károlyi István a kaszinó Igazgatója tartotta. Utána gf. Széchenyi Béla mondott köszönetet az igazgatóságba történt bevásárlásáért.

Munkás-ünnep. Pozsonyban vasárnap d. u. nagy munkás-gyűlés volt, melyben mintegy 1000 munkás vett részt. A gyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá a múlt évi budapesti munkás-kongresszus azon határozatát, hogy május 1-je mint munkás-ünnep megülessék.

Hazafias adomány. Nagy-Kőrös városa egy háromszáz frtos alapítványt küldött Arad városának, melynek kamata a vértanuszobor fentartására és gondozására van följánlva.

A dunántúli közművelődési egyesület iránt a dunántúli részekben fokozódik az érdeklődés. Legutóbb Vasvármegye közönsége szavazott meg 1000 frtot az új közművelődési egyesület részére.

KÜLFÖLD.

Crispi bukása. Az olasz miniszterválság megoldását nehéznek és bajosnak tekintik. Umberto király kihallgatáson fogadta Crispi miniszterelnököt s föntartotta magának a döntést a kabinet lemondása ügyében.

Az oportói katonai zendülés véget ért. A zendülés vezetője egy Alves Veiges nevű republikánus ügyvéd volt. A zendülésben csak 2 tiszt, a helyőrség gyalog-csapatának

egy része és néhány vámőr vett részt. Az egész mozgalom nem terjedt túl a Dom-Pedrotéren. A zendülők egyedül a városházát tartották megszállva s megadták magukat a kormány csapatainak. A zendülők vesztesége 7 halott és 47 sebesült.

Az osztrák-magyar német szerződési tárgyalások, — miután a tanácskozást az A. tarifa felett befejezték. — három napra megszakították, hogy a magyar kormány képviselői rövid időre Budapestre utazhassanak. Csütörtökön a tanácskozásokat ismét folytatják.

Fordulat az ir-kérdésben. Parnell Eunisban beszédet tartván kijelentette, hogy már a napokban fordulat áll be az ir-kérdésben. Szerinte a megoldás olyképpen fog történni, hogy az ir parlamentnek joga lesz a földbirtok kérdéseiben dönteni és a királyi rendőrséget lefegyverezni. Az angol lapok ebből azt következtetik, hogy Gladstone és az ir párt között megegyezés jött létre.

A szerb miniszterválság végre megoldott. Milosavljevic államtanácsost végleg belügyminiszterre nevezték ki. A többi tárczákat illetőleg a kabinet változatlan marad.

Waldersee gróf fölmentése. Vilmos német császár Waldersee grótot, kit sokan Bismarck utódjának tekintettek a birodalmi kancellárságban, fölmentette a vezérkar-főnöki állástól s az Altonában székelő IX-ik hadtest parancsnokává nevezte ki.

Meggátolt tüntetés.

A budapesti m. kir. államrendőrségről sohasem tételtünk volna fel, hogy előtte még a miniszternek szánt tüntetés is *policáj-widrig* legyen. Azt már megszoktuk, hogy a rendőrség a hazafias tüntetéseket meggátolni igyekszik, az sem ritkaság, hogy brutális módon bánik el a tüntetőkkel, de hogy a rendőrségben annyi vakmerőség legyen, hogy az ifjúságot meggátolja abban, hogy *egy miniszter mellett* tüntessen: ez igazán hihetetlenül hangzik. Már pedig a budapesti rendőrség — őszinte csodálkozásunkra — elkövette ezt a vakmerőséget. A budapesti egyetemi ifjúság ugyanis — mint már említettük — vasárnap délelőtt gyűlést akart tartani, hogy azon a Baross Gábor kereskedelmi miniszter mellett rendezendő tüntetés részleteit megállapítsa, — *a gyülekezést azonban a budapesti főkapitány nem engedte meg.* Annál feltűnőbb a főkapitánynak tiltó ukája, mivel az ifjúság szombat estig hivatalosan nem értesült arról, hogy a gyűlést meg-

szándékkal, hogy lő egy pár szép görényt, megszólította valaki a tulsó oldalról.

Ki az?« kérdé.

»En vagyok, Dragolies Spalatin.«

»Várlak« mondá Chytron.

»Van nálad fegyver?«

»Van.«

»Átvísz a hasadékon.«

»Légy nyugodt — át!«

»Ugy számoljunk háromig s azután lőjünk.«

Spalatin a mélység szélére állt, Chytron szintén. Utóbbi elkezdett számlálni.

»Egy — kettő — három!«

A lövések eldördültek, a két ellenség egyenesen állt; azután segítségül hívta Chytron a szent-szüzet, összerázkódott s előre bukott, le a borzasztó mélységbe.

Spalatin még azon éjjel hagyta el faluját. Hasztalan keresték a csend- s határőrök, nem tudtak rá akadni, de megtalálta Valenták Lázár, Chytron fia, a sziklahegység egyik titkos barlangjában, hova mátkája Aida, időről-időre eleséget vitt neki. Spalatin meg sem kísérelte a menekülést. A börtöntől remegett, de a gyűlölt ellenféllel habozás nélkül szembe szállt.

Handzsárral mentek egymásnak a fiatal emberek.

Soká tartott a küzdelem, oly soká, hogy több sebből vérezve, már mindkettő kimerült. Végre elesett Spalatin, — Lázár pedig összeszedve minden erejét — átvánszorgott a közeli montenegrói határon s ott eszméletét elvesztve, összerogyott.

Két vadász ráakadt, felemelték s a legközelebbi faluba vitték.

* * *

Zorka, elbucszva a raguzai apéczáktól, haza jött bátyja temetésére s birtokába vette örökségét, az elhagyott házat s a nyáját.

Ekkor már csak ő s Valenták Lázár élt a két családból.

Senki sem beszélt neki arról, hogy bátyja halálát bosszulja meg; hisz ő csak nő volt, ki Adria félvad hegylakóinál nem volt más, mint igavonó állat, ilyennél pedig csak tétélezhet fel az ember harcias érzelmeket.

Nem beszéltek neki bosszúról, hanem megbélyegeztnek tekintették, a kin — bár hibáján kívül — rajta maradt a szegény. Szomszédjai, ismerősei kerülték — még rokonai is kitértek előle.

Igy élt ő, megvetve, elhagyatva, egyedül kis viskójában, juhával s kecskéivel, oly helyekre hajtvá ezeket legelészni, hol remélhető-

leg senkivel sem találkozhatott. Sokszor űlt a mohával belepelt gránit sziklákon, lábainál a csillogó kék tenger terült el, tekintete a meszesességbe tévedt, hol fehér vitorlák lebegtek s a gőzhajó füstoszlopa szállt fel.

Ilyen pillanatban közel volt már ahoz, hogy születése óráját megátkozza, teremtőjét megtámadja, ki őt gyöngye, támasz nélküli megvetett nőnek tette e durva, kegyetlen világra, de ilyenkor felemelte erős, gyermekies hite s imádkozott, könyörgött, erőért, kitartásért — mire — ezt meg maga sem tudta.

Néhány hónap mulva bátyja halála után találkozott egy bartinjei nővel.

»Otthon van Valenták Lázár?« kérdé.

»Ninesen.«

»Ismered?«

»Hogy ismerem-e? Nagyon jól ismerem, mert . . . .«

»Milyen kinézésű?«

»Ha találkozol egy legénynyel, kit látva, szived hangosabban kezd dobogni, akkor az — Lázár.«

Zorka gondolatokba merült. »Elrejtőzik,« mondá halkán.

»Azt mondják, Olaszországba szökött s ott beállt katonának.«

tartania nem lesz szabad. Az ifjuság tehát jóhiszeműleg gyülekezni kezdett a nemzeti tornacsarnok előtt, ott azonban a kerületi kapitány — a főkapitány meghagyása folytán — szétoszlásra szólította fel az ifjuságot. — Az ifjuság elhatározta, hogy enged a tilalomnak és sem a gyűlést, sem a tervezett fáklyászenét nem tartja meg. E helyett azonban nyilatkozatot tettek közzé, melyben kijelentik, hogy:

»tekintettel arra, hogy az 1867-iki u. n. kiegyezési törvény hazánk közgazdasági önállóságát határozottan és világosan föntartja és hogy az ugyanazon törvény általt rendelt és Ausztriával megkötött vám és kereskedelmi szövetség a vasuti személy és árudíjzabásokra vonatkozólag mindkét államnak teljesen szabad kezet hagy:

tekintettel arra, hogy a törvény világos és félmagyarázhatatlan intézkedésének ellenére osztrák részről a m. kir. kereskedelmi miniszter személye és tarifa-politikája ellen az új helyi díjzabás életbelépte óta folyton a legilletéktelenebb, a legrutabb önzéstől és hazánk gazdasági emancipációja ellen táplált gyűlölet-től sugalt harcz folyik:

a testvéregyetemek ifjusága egy szívvel-élvelel utasítja vissza hazánk ezen megtámadását és a miniszter hazafias, nemzeti politikája mellett lelkesülten foglal állást. Az összes magyar főiskolai ifjuság, a legtekintélyesebb polgári testületek és magánosok egyetelműleg csatlakoztak a testvéregyetemek mozgalmához. S ebben az intéző bizottság elegendő alapot lát arra, hogy osztatlan lelkesedéssel felkarolt mozgalma célját elérte, magát teljes mértékben igazoltnak tekintse s így a főkapitánynak a gyűlést betiltó s a már egyszer szóbelileg legvilágosabban s mindenestre önállóan megadott engedélyének ellentmondó, indokolásában is tarthatatlan rendeletével szemben az egész főiskolai ifjuság s a magyar nemzet megdönthetetlen közvéleményét állítja. Egyszersmind a leghatározottabban protestál a a betiltó végzésben rejlő jogsérelem ellen, mely az alkotmányos polgári jogok legsarkalatosabbját: a gyülekezési szabadságot rendíti meg s bizva hiszi, hogy ez ünnepies tiltakozása a magyar polgári szabadság leghivatottabb őreinek nem a pusztában elhangzott szó leszén. Budapesten 1891. február 1-én. Az intéző bizottság.

A bizottsághoz a debreczeni jogakadémia

polgárai s a debr. gazdaszok is intéztek üdvözlő sürgönyt.

Igen érdekes, hogy az egyetemi ifjuság körében *ellenmozgalom* is indult, mely mozgalomnak megindítóit nem egy kemény igazságot vágnak a Baross szemébe. A muzeum kávéházban — Horthy Jenő joghallgató elnökle alatt — az ellenmozgalom pártolói gyűlést tartottak, melyen a következő határozati javaslatot fogadták el:

»Az ifjuság mindenkor fölemelte ugyan szavát a szabad, és nemzeti szellem és az alkotmányos jogok érdekében, de a tarifapolitikába nem avatkozik. Baross Gábort pedig, aki csak minapában fitymálva beszélt márcz. 15-éről a polg. Magyarország születése napjáról és a ki a vértanuk szobrának leleplezésénél saját találmányát, a zónát ép oly kevéssé vette igénybe mint többi miniszterársai, a hazafiság ünneplendő mintaképének márcziusi elődei, és a vértanuk emlékének megsértése nélkül — nem tekintheti. — Az ifjuság a nagykereskedők és nagyiparosok által önérdékükben megindított mozgalmat ép oly közönnyel nézi, mint a mily közönnyel túrték ezen körök, midőn a magyar ifjuságot kiszolgáltatták a katonai reakciónak, mert jól tudja, hogy a nyárs polgár hazafi is tud lenni, ha haszna van belőle. Az ifjuság egyttal elhatározza, hogy a fáklyásmenet céljára anonyim — hazafias alkalmakkor sajnálattal nélkülözött — érdeklődők által adományozott összegeket a Baross Gábor által lenézett márcz. 15-ike minél fényesebb megünneplésére fogja fordítani.

Azon sok tömjénezés közt, melylyel Baross elhalmozták, nem ártott ez az őszinte ifjú hang sem, mely azt bizonyítja, hogy a magyar ifjuság még Barossnak sem bocsátja meg azt, hogy — *mameluk!*

Igazán kár érte!

A debreczeni „zsibogó.”

— Szerdai seta. —

Mennyi ócskaság! A mit csak emberi elme elképzelni tud. És nem híjába hívják zsibogónak, mert millió méhes köpü zsongását is úgy elnyomhatja ez a zsibogás, mint a tenger mormolása azt a zajt, melyet a parton bámészakodó angol körömfarieskálása idéz elő.

Ember emlékezet óta minden szerdán délelőtt megindul a forgalom, mely az ócskaságok minden kigondolható nemének értéken kíván adni. Szibériai tél és afrikai meleg legyen bár,

az nem zsenirozza a forgalmat, azért minden szerdán összeverődik a zsibogó s ma oly tejedelmessé nőtte ki magát, a milyen már régen nem volt.

A mi alsóbb néposztályunknak éppen olyan »házi-ipar« az ócskaságokkal való kereskedés, mint a nánásiaknak a szalmakalapfonás. A kinek két felesleges gombja van, az már kimegy a zsibogóba s ott jogosan követelheti, hogy a forgalomban neki is része legyen éppen úgy, mint a ki a gombhoz még nadrágot is ad. Ez azután a kereskedés! Ilyet nem mindenütt láthatni s bátran állíthatjuk, hogy a párisi híres ócskáspiacokkal is győzedelmesen versenyezhetett volna a mai zsibogó.

Itt soha sincs az ár esélyeknek kitéve, itt mindent úgy vesznek, ahogy adják s úgy adják, ahogy vesznek.

Mikor ma a csegléd-utcán a zsibogó felé mentem, már a színháznál fülembé hatott az a sajtáságos zaj, mely összekeveredése a kínálásnak, az ajánlgatásnak, a mit ezer asszonyi nyelv egyszerre végez. Az utca közepéről már ki is lehetett venni a zsibogó összekavart közönségét. A »Kis pipa« vendéglő előtt kezdődött a forgalom. Egy öreg asszony ült az ut szélén, előtte egy kiterített zsákon két pipaszár és egy bajuszkéfe. Az öreg jó reményekkel nézhetett a jövőbe, mert nem igen szólíttatta meg az arra haladó férfi népet, hogy a portékáját ajánlgassa nekik — úgy is tudta ő, hogy előbb-utóbb akad rá vevő, mert nagyon jó portékák azok.

Az öreg asszonytól megkérdeztem:

— Mennyiért adja azt a szarát?

— Egy *pis* az ára mind a kettőnek.

— Hát azt a bajuszkéfet?

— Két *pis* annak a becsületes ára, *les-vírek* közt is megéri.

Elbámultam. Összes forgalma három krajczár az öregnek és mégis árulja egész délelőtt portékáit. Vajon mennyi lehet a nyeresége?

A szomszédjában egy kis fiúcska állott, kezében egy ócska hármónikával, melyet nálunk »csizmadia-zongorának« neveztek el. A fiúcska úgy látszott, hogy csizmadia inas volt. Bizonyosan beleunt az érzégsébe a majsztram valamelyik legénye és ezért küldte ki a zsibogóba a zongoráját. Huzza már más is!

Egy kis veres ember állott a hátam megett. Bizonyosan a hármónikát akarja megvenni. Megállottam egy perczre, vajon hogy fog rá alkudni, de a kis veres ember elfordította a fejét és inkább azt a kopott báránybőr sapkát

Zorka mélyen felsőhajjott s lassan hazament.

Köborlásai közben egyszer montenegrói földre tévedt nyájával s ott a fenyvesben váratlanul egy fiatal vadászszal találkozott. Mindkettő meglepetve megállt s esodálkozva egymásra tekintett.

Ha a vadász montenegrói viseletében, a füzös cipőkben, a szines nadrágban, a rövid, zsinóros zekében, s a kerek, lapos, páva tollakkal díszített kucsmában, handzsárral, pisztolyal övében, ezüsttel kirakott puskával kezében hasonlított a délszláv hőskötemények héroszához, úgy bizonyára ő is elkényeztetettebb szemeket is ingerelt volna, mint a szép ifjút.

Ugy, a mint előtte állt, félig szláv, félig török ruházataban, vörös cipőkben, rövid, kék szoknyában, a csak derékig érő, arany himzésű, róka bőrrel kibélelt dolmányban s a kis fezzel, fel tudta volna magát küzdeni a szultán rabszolganőjéből annak urnőjévé, mint egykor a szép orosz nő, Liszovski Anastasia.

Szíve dobogni kezdett, a mint az idegen tüzes szemébe nézett, s meglepetve kérdezte magát: Lázár volna ez?

»Ki vagy?« kérdezé oly hangon, mely parancs avagy fenyegetésnek is beillett volna.

»Nevem Sztanjevics Vuk« válaszolá a szép büszke legény. »Atyám birtoka a legközelebbi faluban fekszik.«

»Montenegrói vagy?«

»Persze hogy az, mi is lennék más?«

Zorka hirtelen megijedve, lehajtott elhalványuló arcát.

»Mi bajod galambom?«

»Semmi — semmi.« Feltéktelt s elpirult.

»Élj boldogul« mondá halkan »isten veled.«

»Nem, így nem válhatunk el — szólt a vadász — mindenekelőtt mondd meg te is nevedet.«

»Zorka vagyok, a mladoskai Dragolits leánya.«

Szemlesítve mondá ezeket, s így nem vette észre, hogy most az ifjú sápadt el.

»Szép vagy Zorka« mondá az, vissza nyerve nyugodtságát, »szép, mint a hajnal, a kinyílt róza, a hold ezüstös nászruhájában. Szerettek forrón, mélyen, igazán s nem eresztelek így el.«

»Mit akarsz velem?« kérdezé a remegő leányka.

»Nómmé akarlak tenni.« Szomoruan rázta fejét a szép Zorka.

»Mi kifogásod lehet ellenem,« kérdé, erős karjával átkarolva a leány karsu derekát. »Vagy talán nem szeretsz?«

Rá-szegezte könnytelt szemeit s szép fejjével igenlőleg intett.

»Szeretsz?«

»Szeretlek.«

»Hát miért veted meg kezemet?«

»En nem vetlek meg« mondá Zorka »nem is tehetném. De — kiméj meg! Ne kinozd szegény szívemet.«

»Talán neved van meggyalázva?«

»Igen — úgy van.«

»Nos jól van« válaszolá büszkén »csak bizd reám, majd becsületre segitem én még. Isten veled, hallani fogsz rólam!«

»Isten veled!«

Ránézett, megragadta kis napbarnított kezeivel az ifjú fürtös fejét, megcsókolta s elszaladt.

»Zorka!« kiáltott utána a vadász.

»Mit akarsz?«

»Add nekem azt a gyűrűt, a mit az ujjadon viselsz.«

Zorka megállt. A vadász hozzá ment, lehuzta ujjáról azt a kis ezüst karikát s egy másikat, aranyból készültet vont rá.

méltatta figyelmére, melyet pár lépésnyire árult nagy türelemmel egy menyecske. Ismerem őt — a mult héten vált el az urától s összes haszna, a mit az ura neki okozott, ez a báránybőr sapka. Ebből legalább kinyer annyit, a menyit tud — a gyarapodására.

No csak? Itt már előkelőbb az üzlet. Szalmaszéken ül az elhízott néni, elibe van terítve a szürke lepedő, melyen a disztárgyak foglalnak helyet — van ott egy tajtek szipka, melynek borostyán köve külön áruczikket képez és a lepedő másik sarkán van. Hátha ilyformán nagyobb lenne a nyereség. Ez még semmi, van ott »finomabb« portéka is — egy cipőhuzó, mellette egy ócska biblia, s ez oly békességesen megfér azzal a tuczat kártyával, meg a kotyogatóval, melyből a szebb időkben vígan itták a pálinkát.

A kis veres ember megint mellettem állott és oly barátságos butasággal nézett a szemembe, mintha én mentettem volna meg az apja életét, mielőtt az megházasodott. Bizonyosan venni akar valamit a jámbor, de még nem tudja, hogy mit.

Most már a zsidogó közepére jutottam s mondhatom, nem éreztem magamat különbbül a nánál az egérnél, — mely Aesopus eddig még meg nem irt meséje szerint beleesett a — nem tudom már mibe, mert körülöttem mindenütt óriási zsidogás és ócska portéka volt, no meg a kis veres ember, a ki csakugyan körülöttem keringett, mert hol a hátam megett, hol előttem, hol mellettem lábatlankodott. Már haragudni kezdtem, hogy mit követ mindég s bosszuságom azt a gyanut szülte, hogy talán zsebemre utazik.

Gyorsan jobbra fordultam, de se jobbra, se balra nem mehettem, mindenütt portéka volt. Végre elszántam magamat és átléptem egy öreg néni — úgy sem árt már neki, nem akar ő már nőni s a zsidogó másik utczáján tüntem el. Itt oda huzódtam egy terjedelmes öreg asszony mellé, a ki egy hálósapkát és két könyvet árult, csak úgy a csupasz földön. Megnéztem a könyveket a z egyik a »Lányok Lapja« volt, a másik »Utmutatás bábák számára«.

Mikor a kis veres embert már nem láttam, tovább haladtam ismét. Hát az mi — egy zsák, a mely izeg-mozog és nyávog? Nem kellett megkérdeznem, megszólított a gazdája:

— Tarka macskát tessék venni!

Ime, minden aga képviselve van a kereskedelemnek. Éppen elakartam csodálkozni ezen a felfedezésen, mikor észrevettem magam mellett a kis veres embert.

— Megint itt van! — kiáltottam fel dühösen — és kiakartam menekülni a zsidogóból. Bizonyosan rosiban törte a fejét az akis veres ember. Attól ugyan nem féltem, hogy a zsebemből valamit kilop, üres volt az — de éppen ezt nem akartam felfedeztetni. Még összeszedna az a haragos tekintetű kis ember, hogy mért nem hordok magammal valamit, hiszen a zsebmetszők sem halhatnak meg éhen, s hogy ez éppen nem humánus dolog éntőlem!

A menekülés azonban nem volt könnyű dolog. Minduntalan elcsipett egy-egy kis- és nagykereskedő:

- Tessék venni aszalt szilvát!
- Kitűnő patkánymérget adnék!
- Ehun a madárlip!
- Maeska van eladó!
- Verses könyv!
- Hurkatöltőt vegyenek!

Végre kijutottam a gyalogjáróra és gyors léptekkel menekültem a zsidogó tájékáról. Egyszer csak a »Kis pipa« előtt megint elébem ugrik a kis veres ember, mereven rám néz, lekajja a kalapját:

— Tessék nekem adni az a kis szivar-víget!

Leontesz.

Ujdonságok.

* **A tél.** Valamelyik német tudós még az ősszel megjövendölte, hogy az idén nagyon kemény tél lesz. A jövendölés be is teljesedett. Egész januárban kemény fagyok jártak s vas-tag hólepel borította a földet. A szánkázás és koreszolyázás sportjából bőven kivették részüket azok, akik olyan boldog helyzetben vannak, hogy az ilyen multságokra ráérnek. Azt hittük, hogy a zord január után február majd enyhébb idővel köszönt be. Február azonban még ezideig mit sem akar engedni januárnak, sőt vetekedni látszik vele a zordságban. A kemény fagyok s hófúvások most is napirenden vannak s az idő mitsem veszített telj jellegéből. A rengeteg hó, mely a földet borítja, komoly aggodalomra ad okot. Felő, hogy a hóolvadással együtt ismét meglátogatják hazánkat az árvizek s elpusztítják a magyar-lakta tájakat.

* **A kir. táblák.** Az ujonnan szervezett kir. táblák — a »N«-t értesülése szerint — május hó 4-én fogják megkezdeni működésüket. Tavaszra tehát a depr. kir. tábla ideiglenes helyiségének teljesen készen kell lennie.

* **A depr. kereskedelmi és iparkamara** működése mindinkább szűkebb ha-

táskörre szorul. Nagy-Váradon külön kamarát állítottak fel. Szilágyvármegyének pedig a depr. iparkamara-hoz való tartozása f. évi január hó elsején megszűnt s tényleg a kolozsvári iparkamara területéhez csatoltatott.

* **A vértanu özvegye.** Ismét kevesebb egygyel ama tiszteletreméltó matrónák száma, kiket a magyar szabadságharcz tett özvegygyé. J e s z e n á k János báró özvegye, szül. F o r g á c h Lujza grófné meghalt Pozsonyban hirtelen halállal, szívszélütés következtében. Negyvenkét esztendő óta gyászolta férjét, a kit mint magyar kormánybiztost, az osztrák 1849-ben kivégeztetett. Ezt a kivégezést még rettenetesebbé tette az, hogy J e s z e n á k János báró már mint megkegyelmezett ember halt meg a bitófán. Felesége, mikor feje sorsát megsejtette, fölment Bécsbe a császári udvarhoz, addig könyörgött az uralkodónak, míg végre megkapta tőle a kegyelmet férje számára. Közében a kegyelemlevéllel sietett Pozsonyba, hogy férjét még megmenthesse. Nem eresztették a parancsnokhoz. Hiába volt minden könyörgés, át kellett esnie előbb mindenféle személyazonosság és Isten tudja még miféle »óvatossági intézkedés«-en, melyek — nem tudni bürokratikus fontoskodásból-e, vagy pedig hóbéri kegyetlenségéből — óráról-órára halogattak. A szerencsétlen, asszony kénytelen volt várakozni, pedig tudta, hogy minden percz férje életébe kerülhet. Végre megjelenhetett a parancsnok előbb: lelken-dezve mutatta föl a császári kegyelmet. — Schon zu spät! — felelték neki egykedvűen. Jeszenák János bárót néhány perczzel előtt végezték ki. — Mint a vértanu özvegyek legtöbbször, Jeszenák báróné is ajótékonyágban keresett vigasztalást s nevét ennek révén áldotta tette egész Pozsony-megyében. Évek óta Pozsonyban lakott Gizella leányánál, E s z t e r h á z y István gróf, pozsonyi volt főispán feleségénél, 80 esztendőt élt. Eszterházy grófné kívül még egy leány gyógyolja, a ki Draskóczy Gyula volt sopronmegyei főispán özvegye.

* **Az ev. ref. leány-nevelőintézet** építető bizottsága tudvalevőleg tervet adott be véleményadás végett a mérnöki hivatalhoz, az intézetnek e g y e m e l e t e s r e való építésére vonatkozólag. E tervet holnap fogják bírálat alá venni.

* **Uj vidéki lap.** »Szilágy-Somlyó és Vidéke« czim alatt Szilágy-Somlyón új hetilap indult meg. Szerkeszti Józsa Oszkár, kiadja Morvai János. Előfizetési ára egy évre 3 ft. Alig hisszük, hogy olyan kis városban, mint Szilágy-Somlyó, két helyi-lap megélhetne.

»Igy el vagyunk jegyezve.«

Zorka még egyszer a szemébe nézett, melyen, szerelmesen s elváltak.

* * *

A mint másnap találkoztak, éppen egy sást lött a fiatal vadász. Leültek egy fenyő árnyékába, mely egyedül állt a magas szikla csuesán, gyökereivel a kövekbe kapaszkodva, üde zöld ágait a napsugarakban fűrésztve. — Az ifju átkarolta a leányt s édes, hizelgő szavakat suttogott fülébe, míg nyájaik esedeseen legelészték.

Zorka felemelte büszke fejét s szeméit az ifju barna arczára szegezve, esdve mondá: »Kérnék valamit tőled kedvesem. Megteszed?«

»Mindent, a mit csak szíved óhajt.«

»Hozd el nekem nászajándékul Valentak Lázár fejét.«

»Ne busulj, elhozom« mondá ez mosolygva »lábadnál fog feküdni, mert Valentak Lázár én magam vagyok!«

Zorka kibontakozott karjaiból s felugrott.

»Tehát megcsaltál?«

»Idegen nevet vettem fel« szólta Lázár

mert szívem az első percztől kezdve a tied volt. Nem folyt már elég vér közöttünk? Ha Isten is úgy akarja, most béke lesz.«

»Soha!« válaszolá a sápadt Zorka. »Keszedhez testvérem vére tapad. — Csak halálad békihet ki!«

»Neked Zorka, nem kötelelesség azéért bosszút állni.«

»S mégis meg foglak ölni, ha te meg nem ölsz.«

»Gyülölsz?«

»Nem, nem Lázár, én szeretlek« mondá Zorka szomorúan, »de lásd, köztünk a gyűlölet áldozatai állanak. Mi soha sem lehetnénk boldogok.«

Lázár lehajtotta fejét.

»Igazad van . . . . . ölj meg.«

»Azt akarom« rebegé Zorka.

Az ifju kihuzta övéből a gyöngyházzal kirakott pisztolyt s átnyújtotta kedvesének. Az felemelte, az ifju szívének szegeztes — leeresztette megint.

»Akkor haljunk meg együtt. Akarod?«

»Igen . . . . . akarom.«

»Lázár átkarolta az ifju leányt, még egy-

szer rányomta ajkait ajkaira s felemelte a handszart.

»Rajta« rebegé Zorka, még egy rajjongó tekintetet vetve szerelmesére.

Lázár keze lehanyatlott.

»Hát csakugyan meg kell halnunk, ily fiatalon, egymást szeretve?« kérdé az ifju elkeseredve.

»Régi törvény parancsa ez.« szólta Zorka. »meggyaláznak, kiteszitanak embertársaink, ha nem engedelmeskedünk neki.«

»S ki adta e törvényt?« folytatá Lázár, büszkén kiegyenesedve »az emberek, mely gyűlöletet, végnélküli pusztítást, öldöklést tanít, isten törvénye pedig örök szeretetet, örök békét.«

»Igazad van« mondá egy kis szünet mulva a szép leány, »álljunk ellent a világnak, adjunk példát az embereknek.«

»Most bátrabb vagy, mint abban a perczben, melyben meghalni akartál. Jer velem, légy nóm. Így végzödjék a régi harc.«

»Igen, bosszút akarok állani ellenségemen azzal, hogy — mint Krisztus is mondá — szeretni fogom!«

Hát ellenséged vagyok én, Zorka?«

»Nem, nem,« kiáltá az megindulva s karjaiba veté magát.

* **Számonkérő szék.** Jan. hó 31-én tartatott meg a számonkérő szék a városbázán Dégenfeld gróf főispán elnöke alatt, ki midőn megelégedését fejezte ki a munkálkodás felett, rámutatott azon hátrányra is, hogy az előadók túlságosan megvannak terhelve. A városi tanács bizonyára nem hagyja figyelmen kívül ezt a hátrányt.

* **Debreczeni kör.** A Budapesten fennálló »Debreczeni kör« folyó hó 8-án esti 8 órakor tartja a »Hársfa« vendéglő (Erzsébet-tér és Fűrdő-utca sarkán) külön helyiségében rendes havi közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. »Az én afrikai utam.« Humoreszk, írta Csöregh Gyula, felolvassa: Dura Máté. 4. »Tündérvilág.« Költemény. Írta: Zempléni Árpád, felolvassa: Brett Gyula. 5. Részlet az »Ember tragédiájából« előadja: Deák Jenő Ödön. 6. Vig monológ, előadja: Besenyői Dániel. 7. »Lemondás.« »A váci utczán.« Költemények. Írta és felolvassa: Dura Máté. 8. »Jorick« írta: Somló Sándor, előadja Weisshaus Frigyes. 9. »Humoreszk«, írta és felolvassa: Rózsa Felix. 10. »Ve-gyes darabok.« Tilinkón előadja: Deák Jenő Ödön.

* **A debreczeni új kórház** építésének pályázati feltételeit 10—12 nap múlva fogja kiadni a városi tanács a vállalkozók részére.

* **A Zichy-jubileum** ügyében vasárnap d. e. 11 órakor nagy értekezlet lesz a városháza nagy tanács termében. Az értekezleten minden illetékes debreczeni egy-let képviselve lesz.

* **A nagyvárad kereshedők Barossnak.** A nagyvárad kereshedők társulata vasárnap délelőt népes rendkívüli ülést tartott, melynek határozataiképen a következő sürgönyt menesztettek a kereskedelmi miniszterhez: »A nagyvárad kereshedők társulata mai rendkívüli közgyűlésének egyetlen tárgya gyanánt, szemben az osztrák részről jövő méltatlan támadásokkal, egyhangú lelkesedéssel a legmelegebben üdvözlő Nagyméltóságodat következetesen erélyes közgazdasági politikájáért, amelylyel a magyar kereskedelmet és forgalmat fennálló szerződéseinek legkisebb sértése nélkül, de a hazai kereskedés és ipar teljes függetlenségének érvényre emelése mellett öntudatosan fokozni törekszik. Adler Ignácz elnök, Dr. Váradi Zsigmond titkár.«

* **Uj vasut.** Megirtuk tegnap, hogy a Debreczentről Nagy-Létán, Hosszu-Pályán keresztül Nagyváradig haladó 12800 kmnyi hosszú vasutonal építését tervezi a »Debreczen-ermelléki vasut társaság.« Az új vonal trasszirozási munkálatait tegnapra tervezték megkezdhetni, de mivel még nem fejezték be a tanácskozákat, a trasszirozást elhalasztották a szakértők.

* **Színház.** Tegnap este negyedszer adták telt ház előtt »A becsület«-et, Sudermannnak tüneményes hatású drámáját. A »Vasgyáros« óta egy dráma se ért el nálunk ekkora sikert. Ma este a »Kornevillet harangok« cz. operette, holnap pedig — Lászné jutalomjátékául — az »Arany ember.« Jókai dramatizált regénye adatik. Lászné jutalomjátékát ismételve ajánljuk a közönség figyelmébe.

* **Koch tanár utazása.** Koch tanár Konstantinápolyba utazik. Ezt a titokzatos utazást összefüggésbe hozzák a szultán állítólagos mellbajával, de azt is rebesgetik, hogy Abdul-Medzsid fia is szenvednek e betegségben, valamint ismeretes, hogy Nureddin efendi herceg is tudóvésznek esett áldozatul néhány év előtt. E forrás szerint Mehemed Resád efendi a pre-zumptív trónörökös is mellbajos. Egy másik verzió szerint Koch tanárt tudományos vizsgálódás viszi a török fővárosba. A belpoklosok skuttarij menházában akarnak szerét ama szerencsétleneken kipróbálni, a mihez azonban alapos kétélyek fűződnek. Koch tanár Zisbe egyiptomi tanár társaságában folytatja útját Konstantinápoly felé.

* **Az E. M. K. E.-bál** jövedelméről még mindig nem terjeszthet elő nyilvános kimutatást a rendezőség, mivel még folyton érkeznek felülfizetések s a rendezőség most állítja össze a számlákat. Egyik helyi lap a bál

után rögtön közölte a bál jövedelmét, holott erről — mint a rendezőség tudatja velünk — biztos adatai nem lehettek.

* **Megszökött örült.** A kismester-utcai 1130 számú háznál lakó özv. Piros Istvánné leánya Julianna már gyermek korától kezdve elmebeteg volt. Így növekedett fel maig, mikor már 30 éves. Pár hónappal ezelőtt a meghülés ágyba vetette a szerencsétlent. Az anya mindég ott volt az ágya mellett, de midőn vasárnap délután ugy három óra tájban felvidítódre kiment a szobából, az örült leány felugrott az ágyból, gyorsan magára vette piros esikoszoknyáját, barna felöltőjét, eszímáját, papucsát pedig egy zsákba dugván, a hóna alá kapta. Azután az ágytakaró pokróczot fejére terítette — így rohant ki a szobából az udvarra, onnan az utcára. Egyik lakó észrevette a leányt s utána szaladt, de ez villámgyorsan szaladt be a péterfia-utczára s ott nyomtalanul eltűnt. Maig se tudják hol lehet, bár a rendőrség erősen nyomozza.

* **Debreczeni szegények.** A város a szegény alaplól közel 1000 szegényt segélyezett öt frtnál többre nem terjedő összegekkel. Egy-egy szegény átlag 2—3 frtot kapott. Így mintegy 5000 frt osztott ki a szegény alaplól, a mi nem is mondható soknak, tekintve a nagy hideg szükségét, mely e télen a debreczeni szegények közt uralkodott.

* **A próságok.**

A: Miért veloczipédezik a báró mindig?
B: Mert akkor a báróné nem mehet vele.

Vendéglős: No megállj! majd adok én neked, a poharat zsebre dugni.

Idégen: Hát ha nem szabad elvinni, miért írják rá, hogy emlékül.

* **A városi iroda statisztikája.** A mai statisztikás világban már attól sem nyughatunk, hogy vajjon mennyi papirt, pennát és tentát fogyaszthatnak el egy év alatt Debreczen város irodájában, hol 8 irnok dolgozik reggeltől estig. A múlt évben elfogyott 28 rizsma fogalmazó, 8 rizsma miniszter, — 12 rizsma gép és 8 rizsma levelező papir, ezeket 4720 toll írta tele körülbelül egy esőbör tentával.

* **Személyi hir.** Puky Gyula a debr. királyi tábla elnöke és Csathó Ferencz első tanácselnöke tegnap este Debreczenbe érkeztek s ma délelőt látogatást tettek Simonffy Imre polgármesternél.

* **Eyraud kivégzése.** Egy szűkszavú párisi távirat jelenti, hogy Eyraudt, Gouffé gyilkosát, tegnap reggel kivégezték. Az elítélt a végső pillanatig a legnagyobb elszánt-sággal viselte magát.

* **Uj sintér.** A jó öreg Elkán csillaga letűnt. Addig-addig ugatták őt a kutyák, míg »belehalt«, a fiaira hagyván a jövedelmező üzletet. De nem a város volt megelégedve az Elkán-fink működésével s más vállalkozót bizott meg a sintéri teendőkkel. Klein Ignácz debreczeni kereskedő ez az új vállalkozó.

* **Szives kérelem.** Tudomásunkra esett, hogy a február 7-iki tea-estélyre szóló és szétküldött meghívók egy része hibánkon kívül eltévedt s így az érdekelteknek nem lett kézbesítve, igyekeznünk is azon tévedéseket, a mennyiben tudomásunkra jönnek, tőlünk lehetőleg helyrehozni, különben ugy is meghívottnak tekinthetik magokat mindazok, kiknek meghívója esetleg eltévedt. A rendező bizottság.

* **Jószivű emberekhez.** A kis-péterfia 748. számú házban lakik egy 60 éves asztalos: Oláh Pál, ki már három év óta nem folytathatja a mesterséget betegsége miatt, pedig 6 apró gyermeke éheznek, kettő ezek között még beteg is. A kinek jó szive van és e szegény elhagyott család nyomora megindítja, tegyen jót a szerencsétlenekkel. Letehetik szerkesztőségünkben is adományait.

* **Budapesti gabnaárak.** Febr. 3. Hivatalos jegyzések. Buza tavaszra 8.13 pénz, 8.14 áru, őszre 7.76 7.78 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 6.24 pénz, 6.26 áru. jul.—aug.—penz.—áru, aug.—szept.—penz.—áru. Zab tavaszra 6.96 pénz, 6.98 áru őszre 6.15 pénz, 6.17 áru. Káposzta-repeze aug.—szept. 13.35 pénz, 13.40 áru.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, csütörtökön 1891. február hó 5-én páros bérletben: **Lászné Etel** jutalomjátékául:

Az arany ember.

Jókai Mórtól.

CSARNOK.

A becsületes tolvaj.

— Orosz elbeszélés. —

Írta: **Dosztojevszky T.** Fordította: **Publik Ernő.** (Folyt.)

A szolgálatból könnyelmű élete miatt régen kiadták neki az utat. Alig volt rajta valami ruha. Sokszor esküt mertem volna tenni, hogy nincs a kabátja alatt ing. — Amit összekapartott, azt mind megitta. — A természete azonban csöndes, békés, behizelgő volt. Szóval összekerültem vele, azaz hogy ő csimpajkózott belém . . . ugy szaladt az ember után, mint egy kis kutya. — Először éji szállást kért tőlem. — Adtam neki. Láttam hogy az írásai rendben vannak. Másnap megint nálam aludt, harmadnap újra belátogatott, és egész nap ott ült az ablak párkányán, az éjjelt persze ismét nálam töltötte.

Ez most a nyakadon fog elősködni — gondolom — lesz kívül megtörni kenyeredet, megosztani italodat, — egy kenyérrágó helyett kettő.

Azelőtt egy másiknak ült a nyakán, épen ugy, mint most az enyémen, akivel együtt ivott, evett, — hanem az a másik nagyon fel talált tölteni a garatra és elpatkolt. Emberemet Emeljen-nek hívták, tulajdonképen Emelján Iljics volt a neve. Gondolkoztam, tündöttem, mittevő legyek ezzel az emberrel? Elkergetni, — szégyenlem; aztán meg ugy megsajnáltam ezt az Istentől elrugaszkodott, elvetemült szegény embert. Olyan szóvalan, mint a gyermek, soha sem kérő szegény, hanem csak szembe ül az emberrel s csak néz, — néz a szemembe mint egy kis kutya.

Gondolkoztam mindig, hogyan adjam tudtára azt, hogy: »légy szives Emeljanuska és hagyj el, nincs mit keresned itt, — nem jó helyen jársz! Nekem is alig van egy falat kenyérem, hogyan adjak abból neked is?«

És mit fog tenni, ha én ezt neki megmondanám? Szinte látom, mint fog reám bámulni hosszasan, kérdőleg, mintha nem értené szavaimat, de amint hirtelen észbe kap, fölveszi piros sávós lyukas batyuját amibe ég tudja miket csomagolhatott össze s a melyet mindenhová czipel magával, rendbe hozza kabátját, hogy kellőleg eltakarja meztelenségét s hogy a lyukakat első pillantásra észre ne lehessen venni, vagy lehet, hogy a szövet meletget tartson . . . igen, uram, ő nagyon érzékeny ember . . . szempilláján egy könyecsepp rezeg, ő kinyitja az ajtót is ime már a lépcsőn jár.

Nem! nem szabad egy embert így egészen veszni hagyni! Azután így is úgy is nem sokáig fog már nálam lazukálni, meg fogunk válni szépen én el fogok költözni és ő nem fog többet rám találni.

Mikor már hureczkodtam, azt mondja az én gazdám Alexander Philipovics: (már meghalt: nyugtassa az Isten, mert derek jó ember volt) Asztafij, én nagyon meg vagyok veled elégedve! Ha vissza találunk jönni a faluból, nem fogok rólad megfejtkezni és visszafogadlak komornának! Akkor volt nekem egy kis félre rakott pénzem, azt gondoltam tehát magamban, hogy nem állok el többet cselédnek, hanem magamnak élek, és kibéreltem magamnak egy vén asszonynál egy kis zugot. — Neki is alig volt nagyobb szobácskaja. Ezelőtt ápolónő volt, jelenleg visszavonulva éldegél nyugdíjából. — Képzeld csak uram? Mikor estve haza jövök, mert épen egk ösmerősömet látogattam meg, — kit látok először — Emelejt; ott ült bőröndömön, kis vékony kabátjában, a lába előtt a sávós batyu, és ugy várokozott reám. Unalmában egy imád-ságos könyvet is kerített magának az öreg asszonytól s azt tartotta a kezében. Ő kelme tehát reám akadt. Meg voltam semmisülve. Nem tudtam, mit csináljak vele. De ugy kell nekem, miért nem kergettem el azeiótt?

Emelej! — kérdém őt — elhoztad magaddal a bizonyítványokat?

Azután leültem és gondolkodtam. Vajjon alkalmatlan lesz-e nekem ez az ember? Ennie kell vélem. — Reggel egy darabka kenyér, egy kis zöld hagymával hogy jobban essék, este megint egy kis hagyma kenyérral és így tovább. Ha pedig egy kis zöldség leveshez hozzájutok, mindketten jól lakhatunk belőle torkig. Jó magam nem sokat eszem, az iszákos meg rendszerint még annyit se iszik, ha meg van az ő kis pálinkája! — Az ivással persze sarokba fog szorítani. . . .

Amint ekkent hányom-vetem a dolgot, azon veszem magam észre, hogy tán el sem tudtam volna boldogan lenni Emelej nélkül. — Elhatároztam magamat, hogy az ő jól tevéje leszek, megóvóm a végromlástól, leszoktatom az itálról.

No várj csak Emeljanuska, nálam maradsz ugyan, hanem rendesen kell magad viselned s engedelmességednek szavannak.

Azután arra gondoltam, hogy lassanként munkához is hozzá szoktatam. Kezdetben nem akart semmit sem csinálni. Majd ki fogom puhatolni, hogy mire vagy a legalkalmasabb Emeljanuska, mert bizonyos dolgokhoz — uram — alkalmasság is szükséges. — Tehát óvatosan hozzá fogtam a puhatolódzashoz.

Látom Emeljanuska, hogy te egy kétségbe esett ember vagy! Először uram, szép szavakkal kezdtem.

— Ugyan nézz végig magadon Emeljan Iljics, — mondtam. — s gondolkozz magadról! Azt hiszem elég volt a köszalásból.

Nézd, fityeg rólad a rongy, a kabátod, ne haragudj, ha mondom, — olyan már mint egy szűrő szita.

Az én Emeljanuskám csak ült s csak hallgatott a beszédemre és lesütötte szemét. — Mit akar — uram? Ez az ember már odáig jutott, hogy nem tudott még egy okos szót sem kiböki s olyan állapotban volt, amit magyarul azzal lehetne kifejezni, hogy »mást beszél Bodóné, mikor a bor árát kérnek.«

— Miért sóhajtottál Emeljan Iljics?

— Soha ilyet! . . . mint a milyet ma láttam . . . már rég elakartam önnek beszélni . . . képzelje csak, a piacon ma két kofa összeverekedett csupa vigyázatlanásból, — igen! — ha mondom, — az egyik felborította a másikat a kosarát, — a szamóczával teli kosarát!

— Hát aztán?

— Igen! hanem a másik meg akarattal borította fel a kosarát és úgy toporzékolt a gyömölcsön . . .

— Nos tovább Emeljan Iljics!

— Tovább nincs Asztafij Ivanovics, — ennyi az egész.

— Én azt hiszem Emelej, hogy elment az eszed!

— Ekkor a Gorechowáján — vagyis akarom mondani a Sfadowájában egy ur egy rubelt dobott a járdára. Meglátta ezt egy paraszt. — Ez az én szerencsepénzem, mondá. — Hó! hó! nem addig a' — a pénz az enyém, én láttam meg előbb, vágott közbe egy másik paraszt.

— Nos?

— A parasztok el kezdtek verekedni. — Ekkor tudja Asztafij Ivanovics, előkerült egy városi hajdu nyakon ragadta mind a két parasztot és bekísérte őket!

— Van aztán ebben valami nagyszerű Emeljanuska?

— A nép kaczagott . . .

— Ah! Emeljanuska, te eladtad lelkedet. — Hanem mondanék én neked-e helyett valami okosat!

— Mit Asztafij Ivanovics?

— Fogjál valami munkához! Szászor mondom neked, én nagyon sajnálak!

— Mihez fogjak Asztafij Ivanovics? Van-e olyan ember a világon, aki szolgálathoz fogadna?

— Miért kergettek el legutóbb a szolgálathoz?

— Mit is akarok még mondani . . . Wlaast, a csemege-kereskedőt ma megidéztek a rendőrségre, nem hallotta?

— Miért idézték Emeljanuska?

— Azt már nem tudom Asztafij Ivanovics. — Valószínűleg szükség volt reá, azért idézték.

— Most már igazán nem tudom, mit csináljak ezzel az emberrel? Ravasz a ficzkó szörnyen; míg én mérgeledöm és bosszankodom, ő az alatt kioass az ajtón. — aztán ördög tudja hol kóborolja el az egész napot, éjszaka holt részegen kerül haza, hogy honnan szedi a pénzt a kocsmárosnak, az az ő titka; én nem vagyok semminek az oka.

(Folyt. köv.)

Irodalom és művészet.

Gróf Zichy Géza, a budapesti nemzeti színház és opera új intendánsa, vasárnap foglalta el hivatalát. Az opera házban Alszegey Kálmán főrendező, a nemzeti színházban pedig Paulay Ede igazgató üdvözölte az új intendánsot, ki a nemzeti színházban a legteljesebb elismeréssel említette fel az intézet folytonos haladását, erősödését művészi színvonalának emelkedését. Komoly vágya és törekvése lesz — mondá — új állásának igazságos, hű és őnzelen betöltése s ennek elérésében számít egy kitünő igazgató, mint az összes tagok bizalmára, támogatására. Viszont igéri, hogy főterekvése lesz a művészi és pénzügyi érdekeket egyensúlyban tartani — a tagok jogos igényeinek kímélésével. Az operaházban hasonló tartalmu beszédet mondott. A nemzeti színház és opera személyzete azután a volt kormánybiztostól, Beniczky Ferencztől vett búcsút.

Aristoteles értekezését az atheni alkotmányról, melyet a Britisch Muzeumnak Egyiptomból nem rég megszerzett papyrus-gyűjteményében fedeztek föl, könyv alakban is kiadta a britt muzeum, Kenyon bevezetésével s felvilágosító jegyzeteivel. A papyrus-tekercs hátán egy római törvényszéki irnoknak följegyzései vannak, különféle kiadásokról és bevételekről, Vespasian császár uralkodásának tizennegyedik évéből, azaz 78—79-ből Kr. u. A kézirat tehát a Kr. u. első század második feléből származhatik.

Elie Berthet meghalt. A francia irodalmat újabb csapás érte Bertrand Elie Berthet regényíró halálával. Berthet 1834-ben született Limogesben. Alsőbb iskoláinak végezte után Párisba került, ahol jogot kellett volna hallgatnia, de szülei akarata ellenére az írói pályára lépett és több lap szorgalmas munkatársa lón. Száznál több kötetet írt. Néhány regényét a színpad számára is feldolgozták. Írói érdemei elismerésül a francia kormány a becsületrendlovagjává avatta.

Bál előtt.

Rég elkezdődött már a farsang, nem csoda tehát, ha szabók, szabónők, varróleányok két réteg górbúlvé töltenek éjt és napot. — Fogy a ezérna, török a tü, zakatol a gép. Ékes bálit toilletek készülnék mindenfelé. A boltosok kitaratai szemkáprázatólag vannak kiteremtettve. Ifjú leányok, bálozó uracsok csak úgy nyelik tekintetükkel a sok cifra holmit. Czigány hurért szalad, a szoba leány gombostűért (a papa tü szeretne lenni) a legény kocsiért, hogy minden — de minden készen legyen arra a nagy napra, a mikor feltáruznak Carneval termének szárnyas ajtai.

»Ah mennyi üdv; ah mennyi kéj, — jövel, jövel szép bálit éj!«

Uram tudjátok-e ti, mi egy bálit éj? Hát hogy az ördögbe ne tudnátok? Ti is voltatok fiatalok s nem cseppentetek ebbe a kutya világba, — gyérült fogakkal, ránczos arccal, holdvilágos fejjel, köszvényes lábakkal, köhécselve, tipegve, meggórbúlvé és lemondó, savanyu ábrázattal! Hanem voltatok valaha ti is

fiatalok, mint az a nyalka urfi, a ki már tíz-díkszer gondolkozik becses önképmásának a kinézése felett. Hogy is jelenjek meg a bálban, főképp minő fizurával. Sima legyen-e, mint egy filosofus, vagy rendes mint egy professor, vagy borzas mint egy költő, vagy hunczutkás mint egy dandy. Aztán az állás, a mozdulat, a hajlongás, mind megfontolandó dolog, ámde legfontosabb az, a mit mondani fog önagságának. Bók kell ide, bók. Egy zsebbel, két zsebbel! Marék számra. A kinek ügyes bókjai vannak, rendesen szellemes fiatal ember hírére kerül, még pedig sokkal hamarabb, mintha az akadémiától 100 aranyos jutalmat nyer.

Csak hogy a fiatal ur előkészülete semmit ahoz képest, mit egy fiatal hölgy visz véghez. Napokkal azelőtt kerül az álom, — vagy ha el is alszik, abban a pillanatban megzendül a zene. Lágy dallamu keringő melódiája suhan keresztül álmodó lelkén. Ébren rabja lesz tolettejének. Ez a fodor illik-e vagy nem; az a csipke szép-e vagy nem. Az a szalag . . . Oh a szalag! minő színű is legyen a szalag. Ha szőke a leány: kék szalag, ha barna a leány: piros szalag. De ha se nem szőke, se nem barna, akkor kezdődik meg csak a tusa.

Órákig mereng a szegény leány virág-bokretáján. Ki látott virágot virág nélkül. Az a csunya. . . («csunya» alatt rendesen a szép »ó« értetik) küldhetne is. . . ha nem küld, majd visszatörölem. Nem kap négyest stb. Ilyen apró tűnődések alatt rohan az idő gyors kereke síme egyszerre csak megérkezik a várvárt este.

A szép kisasszony egész nap nem evett semmit. A konyhát messziről kerülte, nehogy peccsenye vagy hagyma, uram Jézus talán főhagyma szaggal érintkezzék. A kellemes izgatottság miatt még mennyei mannat sem tudta elnyelni. Este felé a napot szeretne lelékni az égről, mikor aztán kinosan ledrukkolta, az óra mutatóira irányulnak szeméi. Milyen lassan, milyen lustán mozognak azok a mutatók! Hogy haragszik a tata kedvencz öreg órájára. Végre az is elveri a kilenczet. Az ajtó előtt megzörren a kocsi. . . Még csak egy néhány perc, aztán belép. . . Édes illat, csillogó fény, vállszallagos rendező stb. stb. Egy örületes, bódító, édes, bűvös álom, a mit tovább leírni nem lehet.

T. P.

Közgazdaság.

— Anyátlan malaczkok felnevelése. Adjunk az anyátlan malaczkoknak $\frac{1}{2}$ rész tehéntejből és $\frac{1}{3}$ rész lágy langyosra melegített vízből álló keveréket rendszeres időközben. — E mellett ügyeljünk a tisztaságra s az állatkák melegen tartására. Lassan kint több és több rostált lenmagforrázatot keverhetünk a tejhez; később ajánlatos a főtt burgonyából, lefőlözött tejből és lenmagforrázattól készített hig pép. Később a lenmagforrázatot lenmaglisztel, kukoriczával vagy sűrű, de sohasem savanyu tejjel lehet helyettesíteni. Az ól talajára hintett kukoriczaszemeket szívesen felkeresgélnek a malaczkok, e mellett felzedegetik még a fa, később a köszéndarabkákat is.

— Kereskedelmi szerződésünk Svájcczal. A monarchiánk és Svájc között 1888. november 23-ikán megkötött kereskedelmi szerződés 1892 február 1-én lejár és a két szerződő félnek jogában áll a szerződés felbontására nézve 1891. február 1-től fogva nyilatkozni. Franciaország bizonyára fel fogja mondani Svájcnak a kereskedelmi szerződést, a mint azt már Spanyolországnak megtette, s valószínű, hogy viszont Svájc is felmondja monarchiának az eddigi szerződést és újnak megkötésére fog igyekezni. Az állategészségügyi egyezmény, a melyre nézve monarchiánk néhány hónap előtt Svájcczal megállapodott, a kereskedelmi szerződés keretéből ki van nézve.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása 2 kr., compact betűkkel 4 kr. A czimmal ellátott hirdetés után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

<p>Érmelléki bor. Kitűnő — 1885-iki — érmelléki bor 100 li- tertől feljebb eladó.</p>	<p>A megtaláló szivesked- jék a »Debreczen« kiadóhivatalába bead- ni, hol illő jutalomban részesül.</p>	<p>főiskolai tanuló. Aján- latokat a kiadó-hiva- talba kér intézni.</p>	<p>Ajánlatok a kiadóhi- vatalba intézendők.</p>	<p>áron alól megvenni. Czímem megtudható a a kiadóhivatalban.</p>	<p>tők lapunk kiadóhiva- tálában.</p>
<p>Elveszett egy 250 forinttal ter- helt penzestárca. —</p>	<p>Nevelői állást keres — szerény föl- tetelek mellett — egy</p>	<p>Pénzt keresek olesó kamat- ra. Körülbelül 120—150 frtra van szükségem.</p>	<p>Ki lenne hajlandó Petőfi Sándor összes költeményeinek disz- kiadását tolem bolti</p>	<p>Nyomlatványok. Végrehatók számára és készült nyomtatványok jutányos áron kapha-</p>	<p>Kósa Barna költeményei kaphatók és vidékre is megren- delhetőek a »Debreczen« szerkesztőségében.</p>

Jószív-Sorsjegyeket, huzás folyó évi február hó 15-én Főnyeremény 10.000 forint

eladunk
RÉSZLETFIZETÉSRE

következő csoportokban:

6 darabot, 36 havi részletre á — frt 96 kr.
10 " 36 " " " 1 " 60 "
20 " 36 " " " 3 " 20 "

Már az első részlet kézbevétele után kapja a vevő az eredeti sorsjegyek sorozat- és nyerő számaival ellátott részletvet, mely

azonnali játékjogra

jogosít.

Vidéki rendeléseknél legcélszerűbb a megfelelő összeget postautalvánnyal feladni és hogy ajánlva küldhessük meg a részletvet, kérünk az első részleten kívül még további 20 krt hozzáunk juttatni.

Az „Első Magyar Iparbank“ váltóüzlete

Budapest, IV., Deák-Ferencz-utca 5. sz.

Dr. BORBÉLY IMRE

FOGORVOS.

Lakik: Piacz-utca 1711-ik szám alatt.

Rendel naponta d e 9—12-ig, délután 2—5-ig.

Odvas fogak vagy azok gyökereinek eltávolítását, fogtöméseket (plombirás) arany, amalgam, cémenttel stb. műfogak betételével a hiányzók tökéletes pótlását, a fogak tisztítását szakértelemmel gyorsan eszközöli.

Előírása után készült, kitűnő hatásnak bizonyult fogpaszta, szájjvíze és fogkefeje, kapható Debreczenben az összes gyógyszerárakban, valamint Szentkirályi Tivadar műiparúru üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**
fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utca, 1702. sz.] küldendők